připravovat = prepare

preparovat

šála

Ráno jsem jako rybička.

Čekání na Sondreho. / Godota

RYBÍ TUK × SÁDLO

domácí sádlo

prase = pig

Kde jsou tuky? máslo, mléko, maso – vepřové + hovězí = červené, jogurt

Slanina / špek

Jedli jste oko? Oko z ovce (sheep)

uzeniny = párek v rohlíku, salám, šunka, klobása, tlačenka, ovar

to try = zkusit × snažit se

hýbat se = pohybovat se = to move

robot = *rob = to work

tučný mléčný výrobek = fatty milk product: jogurt (2 % –15 %), smetana, sýr (30 %), tvaroh

tvarohový dort

sýrový dort = 25 Kč; cheesecake = 55 Kč

porce, kousek =a piece (kousat = to bite), řez = a slice (řezat = to cut)

rostlinné tuky (fat)

konopí = weed = legální pro průmysl (industry)

stát, stojím

ležet, ležím = lovec = hunter

řízek = schnitzel

nadváha = BMI je vyšší než 25

obezita = BMI vyšší než 28

1) Listen and fill in: Zvýšený cholesterol

Lékař: Dobrý den, pane Málku. Mám tu **VÝSLEDKY** krevních testů z laboratoře. Všechno je v pořádku, máte jen zvýšený cholesterol.

Pacient: Znamená to, že musím držet dietu?

Lékař: Měl byste **OMEZIT** živočišné tuky. To znamená jíst méně uzenin, červeného masa, tučných mléčných výrobků a snažit se trochu více pohybovat.

Pacient: Pane doktore, celý den v práci **SEDÍM** . Pracuji v kanceláři, je to pro mě těžké. A mám také hrozně rád česká jídla: omáčky, salámy, uzeniny.

Lékař: Pane Málku, musíte se nad svým zdravotním stavem zamyslet. Máte zvýšený cholesterol, vysoký krevní tlak a nadváhu. Vím, že je to těžké. Ale měl byste **DRŽET** dietu a zkusit zhubnout, aby se snížila hladina cholesterolu.

Pacient: No dobře **ZKUSÍM** to.

Lékař: Dám vám kontakt na nutričního terapeuta. Určitě vám pomůže, hlavně ze začátku.

Pacient: Dobře, děkuji moc. Budu se snažit.

2) Revise comparisons of these adjectives and adverbs:

- adjective: dobrý (good) > lepší (better) > nejlepší (the best)
- adjective: špatný (bad) > horší (worse) > nejhorší (the worst)
- adverb: dobře (well) > lépe/líp (better) > nejlépe/nejlíp (best)
- adverb: špatně (badly) > hůř(e) (worse) > nejhůř(e) (worst)

Note:

- mnohem lepší/lépe = much better, mnohem horší/hůř = much worse
- trochu lepší/lépe = a bit better, trochu horší/hůř = a bit worse

Je mi dobře. I am well.

Je mi líp/lépe. I am better.

Je mi špatně. I feel sick.

Je mi hůř/e. I feel worse.

Je vám dobře? Are you ok?

Je vám lépe? Do you feel better?

Je vám špatně? Are you sick?

3) Choose the right word:

1. Od rána je mi *špatný/**špatně***.
2. Dnes je ***lepší***/*lépe* den než včera.
3. Je vám dnes *lepší/**lépe***?
4. Po jídle je mi mnohem *horší/**hůř***.
5. Po operaci se cítím mnohem *lepší/**lépe***.
6. Je vám *dobrý/**dobře***?
7. Cítíte se *dobrý/**dobře***?
8. Jídlo v nemocnici je ***dobré***/*dobře*.

Byl jsem v kostele/kriminále a teď jsem lepší (člověk).

4) Answer the following questions: work in pairs, aske ach other

1. Kolik měříte? 193 centimetrů.
2. Kolik vážíte?
3. Sportujete pravidelně? Jak?
4. Jíte zdravě? Držíte někdy dietu?
    a. Hraju badminton / basketbal každý víkend.
    b. Já taky.
    c. Chodím do posilovny (gym = workout) × tělocvičny (gym = cvičení = exercice).
    d. Dělám spinning, jógu, pilates… Chodím na spinning, jógu…
    e. Děkuju, Bože, že nesportuju.

Úroveň / hladina = level

5) Match the Czech sentences with their English translations:

1. Dnes je mi mnohem hůř.
2. Je to o trochu lepší.
3. Nejhůř se mi dýchá v noci.
4. Nejlépe je mi doma .
5. Je mi lépe.
6. Je mi moc špatně.
7. Mám teď lepší léky.
8. Je mi dobře.

A. I've got better medication now.
B. My breathing is worse at night.
C. It´s a bit better.
D. I feel better.
E. I feel very bad.
F. Today I feel much worse.
G. I feel best at home .
H. I feel well.

6) Revise the meaning of these verbs and phrases:

- zlepšovat/zlepšit: to improve, to get better
- zhoršovat/zhoršit: to worsen, to get worse
- Je to lepší. Iťs better.
- Zlepšuje se to. It‘s getting better.
- Je to horší. It is worse.
- Zhoršuje se to. Iťs getting worse.
- Je to stejné. Iťs the same.
- Nemění se to. There are no changes.

Other verbs × adjectives:

- zvyšovat/zvýšit × zvýšený (increased, elevated)
- snižovat/snížit × snížený (decreased, lowered, reduced – in values)
- zvětšovat/zvětšit × zvětšený (enlarged)
- zmenšovat/zmenšit × zmenšený (reduced – in size)

7) Fill in the gaps (use given verbs; if necessary, change their forms)

měřit, vážit, zhubnout, držet, omezit, hýbat, zhoršit, zlepšit, ztloustnout

1. Váš BMI je 17,2, měl byste trochu _____.
2. Celý den sedíte v práci, měl byste se více _____.
3. Bohužel jste silně obézní, měla byste trochu _____. Zkusila jste _____ dietu?
4. Minulý týden to bylo lepší, ale včera se váš stav _____.
5. Pacient _____ 185 centimetrů a _____ 98 kilo.
6. Musíte _____ živočišné tuky.
7. Už nemáte teplotu, to je dobře, _____ se to? Cítíte se lépe?

8) Fill in the gaps (use given adjectives/adverbs; if necessary, change their forms)

zvýšený, lépe, hůře, podvyživená, stabilizovaný, kritický, zvětšená, zmenšený, déle, více, méně

1. Máte _____ prostatu, pane Nováku.
2. Od té doby, co beru léky na spaní, spím mnohem _____.
3. Když pravidelně necvičím, cítím se o dost _____.
4. Jste hubený, musíte _____ jíst.
5. Paní Nováková, vaše dcera trpí anorexií, je _____.
6. Je to špatné, máte docela _____ cholesterol.
7. Bohužel se to nelepší, pane Nováku, budete u nás muset být o dva dny _____.
8. Máte problémy s dýcháním, měl byste _____ kouřit, ideálně vůbec.

9. Zdravotní stav pana Horáka je operaci _____, bude u nás asi dva týdny a potom bude moct jít domů.
10. Po autonehodě byl otec v _____ stavu, ale naštěstí se to zlepšilo.
11. Po bandáži žaludku měl pacient _____ žaludek.

9) Fill in the gaps (use given nouns: do not change their form)

výsledky, pohybu, dietu, váha, terapeuta, operaci, postavy, hladina

1. Můj bratr měří 170 cm, je střední _____.
2. Je to dobré, pane Nováku, _____ vašeho cholesterolu se snížila.
3. Máme _____ vašich krevních testů.
4. Musíme trochu změnit vaši _____, začínáte tloustnout.
5. Vaše _____ je moc vysoká, musíte zhubnout.
6. Jestli se to nezlepší, budete muset jít na _____.
7. Když ležím nebo sedím, je to dobré, ale při _____ je to horší.
8. Dám vám kontakt na nutričního _____, zavolejte mu.

Dativ plurálu

<table>
<tr><td>Adjectives</td><td colspan="2">Nouns</td></tr>
<tr><td rowspan="3">dobrým
moderním</td><td>ALL MASCULINES AND TYPICAL AND NEUTRES
Rozumím
učitelům, pacientům problémům
Nemám nic proti
jablkům, antibiotikům</td><td>+ŮM</td></tr>
<tr><td>TYPICAL FEMININES
Rozumím
učitelkám, pacientkám</td><td>+ÁM</td></tr>
<tr><td>OTHER FEMININES (ALL TYPES except -ST) and OTHER NEUTRES
Věřím
nemocnicím, institucím, terapiím, tramvajím
mořím, vyšetřením</td><td>+ÍM</td></tr>
<tr><td></td><td>-ST FEMININES
Mám potíže kvůli
kostem, bolestem, starostem</td><td>+EM</td></tr>
<tr><td colspan="3">Exceptions and specials</td></tr>
<tr><td colspan="3">body parts: očím, uším
lidé > lidem
dětí > dětem
přítel > přátelům
numerals: dvěma, třem, čtyřem, pěti…
demostrative pronouns: těm (for all genders)
possesive pronouns: mým, tvým, jeho, jejích, našim, vašim, jejich</td></tr>
</table>

10) Create dative plural forms

1. Doktor mi předepsal léky proti _____ _____ (silná bolest).
2. Odpoledne jedu naproti _____ (rodič).
3. Špatně rozumím _____ _____ a _____ (některý pacient a pacientka).
4. Napíšu email _____ _____ (český učitel).
5. Včera byla demonstrace proti _____ _____ (domácí porod).
6. Jsem v nemocnici kvůli _____ _____ (bolestivý kloub).
7. Je mi lépe díky _____ _____ (silný lék).
8. _____ _____ (mladá pacientka) se líbí jejich pokoj.
9. Je večer, normální obchody jsou zavřené, půjdu nakoupit k _____ (Vietnamec).
10. Beru léky proti _____ _____ (konstantní deprese).

Communicative Czech: 38/1+2, 39/3